

Gıda Üreticisinin Sorumluluğu

Food Manufacturer Liability

*Dilek BALIOĞLU**

Özet:

Gıda ve ilaç, eski çağlardan bu yana cezai ve idari yaptırımlar da getirilmek suretiyle düzenlenen alanlardır. Besinler fiziksel, kimyasal ve biyolojik olarak insan sağlığını tehdit eder hale gelebilmektedir. Genetik mühendisliği, yeni teknolojiler, gıda katkı maddeleri, kimyasal gübre ve veteriner ilaçları uygulamaları gibi çeşitli hususlar, gıda güvenliği riskleri oluşturmaktadır. Güvenli olmayan gıdalar, özellikle yenidoğanları, küçük çocukları, yaşlıları ve hastaları etkilemektedir. Belli başlı endüstri ülkelerinde, tüm üreticiler için düzenlemeler getiren ürün sorumluluğu yasalarının yanı sıra, belirli mamullerin (özellikle oyuncak, ilaç ve gıda maddeleri) üreticileri için özel düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Bu insan sağlığının kutsallığı ilkesinin kabulüdür.

Türk hukukunda gıda üreticisinin sorumluluğunu özel olarak düzenleyen bir kanun yoktur. Üreticinin sorumluluğu ise, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Ayrılmış Malın Neden Olduğu Zararlardan Sorumluluk Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Gıda üreticisinin sorumluluğu konusu ise, genel anlamda üreticinin sorumluluğundan pek çok yönden farklılık göstermektedir.

Bu çalışmada gıda üreticisinin özel hukuktan kaynaklanan sorumluluğu ele alınmış ve konuya ilişkin tartışmalar, yargı kararları ve mevzuat çerçevesinde bir zemine oturtulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Gıda Üreticisinin Sorumluluğu, Ürün Sorumluluğu, Tehlike Sorumluluğu, Üretici, Gıda.

Abstract:

Food and medicine are areas that have been regulated since the ancient times by bringing criminal and administrative sanctions. Foods can become physically, chemically and biologically threatening human health. Various issues such as genetic engineering, new technologies, food additives, chemical fertilizers and veterinary medicines are food safety risks. Insecure foods are particularly affecting newborns, young children, elderly people and patients. In major industrial countries, regulations have been made for the producers of certain products (especially toys, drugs and foodstuffs), as well as the laws on product liability, which regulate all producers. This is the acceptance of the sanctity of human health.

In Turkish law, neither a medicine code regulating the liability of medicine producer nor a product liability code regulating the liability of product is available. In the current system although there are attempts to find a solution within the framework of the debates under the scope of the TKHK (Consumer Protection Law), a satisfactory conclusion could not be reached. TKHK does not provide any supportive solutions in this quest for solution.

In this study, legal liability of food producers has been investigated and tried to base on a ground within the framework of the debates, judicial decisions and legislation.

Keywords:

Food Manufacturer Liability, Product Liability, Absolute Liability, Producer, Food.

* Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Doktora Öğrencisi.